

Uchwała
Krajowej Rady Prokuratorów przy Prokuratorze Generalnym
podjęta w trybie uzgodnienia w trybie obiegowym
w dniach 25-27 listopada 2024 r.
na podstawie § 5a ust. 2 Regulaminu Krajowej Rady Prokuratorów
przy Prokuratorze Generalnym

w sprawie wyrażenia opinii w przedmiocie projektu ustawy
o zmianie ustawy – Kodeks karny, ustawy – Kodeks postępowania karnego
oraz niektórych innych ustaw (projekt z dnia 28 października 2024r.)

Krajowa Rada Prokuratorów przy Prokuratorze Generalnym po przeprowadzeniu uzgodnienia w trybie obiegowym na podstawie § 5a ust. 2 Regulaminu Krajowej Rady Prokuratorów przy Prokuratorze Generalnym wyraża pozytywną opinię w przedmiocie projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny, ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (projekt z dnia 28 października 2024r.) z zastrzeżeniem wprowadzenia poniższych zmian:

1. zmiana definicji podejrzanego w art. 71§1 k.p.k.

Na szczególną uwagę zasługuje zmiana definicji podejrzanego w art. 71 § 1 k.p.k. Wbrew twierdzeniom zawartym w Uzasadnieniu do projektu (str. 42), art. 2 dyrektywy 2013/48/UE nie nakłada na państwo członkowskie obowiązku zmiany definicji podejrzanego w sposób i z takimi skutkami, jakie znalazły odzwierciedlenie w Projekcie, a wręcz przeciwnie, zaproponowane uregulowanie znacznie (co dostrzega również projektodawca) wykracza poza normy określone zarówno w wymienionej wyżej dyrektywie, jak i w dyrektywie 2016/1919/UE.

Z porównania treści projektowanego art. 71 § 1 k.p.k. i art. 313 § 1 k.p.k. wynika, że obie normy przewidują, że dla nabycia statusu podejrzanego konieczne jest zaistnienie podstawy faktycznej, jaką jest sytuacja, w której zebrane dowody dostatecznie uzasadniają podejrzenie popełnienia przestępstwa przez określoną osobę. Chodzi więc o skompletowanie takiego *quantum* dowodów, które dają wysoki stopień prawdopodobieństwa określonych faktów, niestwarzając jednak pełnej obiektywnej przekonywalności ani całkowitego przekonania organu procesowego (J. Kosonoga [w:] *System prawa karnego* t.10 red. R.A. Stefański s.745).

Zatem w razie spełnienia tej przesłanki, zgodnie również z orzecznictwem sądowym (por. uchwała SN z 26.04.2007 r., I KZP 4/07, OSNKW 2007/6 poz. 45, wyrok SN z 24.06.2013 r., V KK 453/12, LEX 1341289 i in.) organ

procesowy prowadzący postępowanie jest zobowiązany do przekształcenia postępowania przygotowawczego w fazę *ad personam* i wydanie postanowienia o przedstawieniu zarzutów to jest: sporządzenia go, ogłoszenia i przesłuchania podejrzanego, bądź przesłuchania podejrzanego w trybie art. 325g § 2 k.p.k., co powinno nastąpić bez nieuzasadnionej zwłoki. Zaznaczyć przy tym należy, że jedynym organem uprawnionym do przekształcenia postępowania w fazę *ad personam* w śledztwie, zgodnie z treścią art. 311 § 1 i § 3 k.p.k., jest prokurator. Dodać należy, że obecny kształt instytucji przedstawienia zarzutów, wbrew stanowisku wyrażonemu w Uzasadnieniu projektu (s. 43), ma dla podejrzanego charakter gwarancyjny, nie tylko dostarczający mu wiedzy o prowadzonym przeciwko niemu postępowaniu karnym, o treści stawianych zarzutów oraz o podstawach ich sformułowania (art. 313 § 3 k.p.k.), ale również o uprawnieniach i obowiązkach.

Zmiana definicji podejrzanego w projektowanym art. 71 § 1 k.p.k. poprzez oderwanie jej od instytucji przedstawienia zarzutów w formie pisemnej – w śledztwie i ustnej – w dochodzeniu (art. 325 g § 2 k.p.k.), powoduje, że uregulowania te staną się niespójne, a nawet momentami sprzeczne i wbrew pozorom nie poprawiają sytuacji procesowej osoby, która miałaby uzyskać status podejrzanego w oderwaniu od treści zarzutów.

Ponadto, ze zmianą definicji podejrzanego projektodawca związał zmiany w innych przepisach k.p.k., w konsekwencji (z jednym wyjątkiem dot. art. 192a § 1 k.p.k.) eliminując dopuszczalność przeprowadzenia niektórych czynności procesowych wobec osoby podejrzananej.

Projektowany art. 71 § 1 k.p.k. dla nabycia statusu podejrzanego, w miejsce przedstawienia zarzutów, przewiduje spełnienie warunku, jakim ma być podjęcie wobec osoby czynności ukierunkowanej na jej ściganie. Projektodawca w Uzasadnieniu czynności te wskazuje przykładowo, niedefiniując ich. Nie wiadomo zatem, czy chodzi o czynności, w których dana osoba bezpośrednio uczestniczy, czy też takie, które mogą być przeprowadzone bez jej udziału (np. przeszukanie pomieszczeń pod nieobecność tej osoby, przeszukanie osoby, podsłuch procesowy itp.). Nie wiadomo również, czy przesłuchanie świadka co do okoliczności popełnienia przestępstwa przez tę osobę już jest czynnością ukierunkowaną na jej ściganie czy jeszcze nie.

Zauważyć należy, że spełnienie obu warunków wymienionych w omawianej propozycji nowego brzmienia art. 71 § 1 k.p.k. stosownie do projektowanego art. 313 § 5 k.p.k. nie powoduje przekształcenia postępowania w fazę *in personam*, a co za tym idzie:

- w sprawie mogą występować *de facto* dwie kategorie podejrzanych;
- nie zachodzi potrzeba umorzenia postępowania wobec osoby, która stała się podejrzanym tylko i wyłącznie w trybie art. 71 § 1 k.p.k., w przypadku, gdy po

przeprowadzeniu czynności przeszukania, oględzin, okazania, badania krwi itp., czy też zatrzymania nie dojdzie do przedstawienia zarzutów i zatrzymany zostanie zwolniony, np. z uwagi na wyjaśnienie sytuacji wskutek czynności przeprowadzonych w czasie, gdy trwało zatrzymanie (por. Uzasadnienie do projektu str. 62-63), bo postępowanie nie weszło w fazę *ad personam*. Zdaniem projektodawcy odpadnięcie przesłanki uzasadnionego podejrzenia popełnienia przestępstwa określonej w projektowanym art. 71 § 1 k.p.k. spowoduje, że zatrzymany utraci status podejrzanego, jak należy mniemać, z mocy prawa;

- nie ma zakazu podjęcia wobec takiej osoby postępowania i jej powrotu do statusu podejrzanego;

- taki podejrzany nie musi być pouczonej zgodnie z art. 300 § 1 k.p.k., bo nie dochodzi do jego przesłuchania, a tym samym i do wręczenia pouczenia;

- poprzez zmiany w art. 74 § 3 k.p.k., 219 § 1 k.p.k., 237 § 4 k.p.k. w przypadku osób korzystających z immunitetów niedopuszczalne byłoby przeprowadzenie jakichkolwiek czynności zmierzających w kierunku ustalenia, czy istnieją podstawy do wystąpienia z wnioskiem o ich uchylenie;

- wszczęcie postępowania przeciwko osobie w rozumieniu projektowanego art. 313 § 5 k.p.k. ma również znaczenie dla wydłużenia okresu przedawnienia karalności, o którym mowa w art. 102 § 1 k.k. (art.1 pkt 19 ppkt a Projektu).

Podnieść również należy, że proponując zmiany w art. 71 § 1 k.p.k. oraz konsekwencji w art. 74 § 3 k.p.k., 219 § 1 k.p.k., 237 § 4 k.p.k. czy w art. 295 § 1 k.p.k. uczyniono to w oderwaniu od celów postępowania przygotowawczego określonych w art. 297 k.p.k. poprzez ograniczenie niektórych czynności o charakterze wykrywcym czy eliminacyjnym. Np. zawężono dopuszczalność okazania tylko w stosunku do osób, co do których istnieje już uzasadnione podejrzenie popełnienia przestępstwa, a zatem do sytuacji gdy materiał dowodowy jest wystarczający do przedstawienia jej zarzutów, co w niektórych sytuacjach procesowych może stawiać pod znakiem zapytania celowość przeprowadzania tego okazania na tym etapie.

Niezależnie od powyższego zauważyć należy, że w razie uchwalenia proponowanej zmiany, art. 74 § 3 k.p.k., który w aktualnym stanie prawnym nie dotyczy podejrzanego lecz osoby podejrzananej, ponieważ do podejrzanego stosuje się art. 74 § 2 k.p.k., stanie się zbędny. Jednocześnie uniemożliwi to wykonywanie czynności wskazanych w dotychczasowym art. 74 § 3 k.p.k. z osobami podejrzanymi.

Rezygnacja z pojęcia „osoba podejrzana” w art. 308 § 1 i 2 k.p.k. również wydaje się nieuzasadniona. Instytucja uregulowana w art. 308 k.p.k. jest instytucją o szczególnym charakterze i dotyczy czynności realizowanych w wypadkach niecierpiących zwłoki, w granicach koniecznych dla zabezpieczenia śladów i dowodów przestępstwa przed ich utratą, zniekształceniem lub

zniszczeniem. Stawianie wymogu, by czynności opisane w § 1 i w § 2 omawianego przepisu mogły być w tym trybie dokonywane jedynie wobec osoby, co do której istnieje uzasadnione podejrzenie popełnienia przez nią przestępstwa, a więc spełniona zostaje przesłanka do przedstawienia zarzutów, wydaje się nieuprawnione w kontekście art. 308 § 3 k.p.k. i sprzeczne jest z samą dopuszczalnością stosowania tego trybu postępowania.

Również nieuzasadniona wydaje się rezygnacja z pojęcia osoby podejrzanej w art. 335 § 1 k.p.k. Wprawdzie dotychczas obowiązująca ustawa nie zawiera definicji pojęcia „osoba podejrzana”, lecz definicja ta występuje w literaturze prawniczej (zob. *Kodeks postępowania karnego Komentarz* red. K. Dudka, Warszawa 2020, s.187 i powołana tam literatura, *Kodeks postępowania Karnego Komentarz* red. J. Zagrodnik, Warszawa 2024, s. 275 i powołana tam literatura) i w tejże postuluje się wprowadzenie definicji legalnej określającej osobę podejrzaną, a nie eliminowanie jej z szeregu przepisów, co ma miejsce w omawianym projekcie. Analiza tej definicji prowadzi do wniosku, że między taką osobą a podejrzanym występuje zasadnicza różnica w zakresie stanu zaawansowania uzyskanych wobec każdej z nich dowodów. W przypadku osoby podejrzanej mogą to być dane (informacje), że popełniła ona przestępstwo, którymi dysponują organy ścigania, nie posiadające jednak waloru dowodów, i wobec której podejmuje się czynności sprawdzająco-eliminacyjne. W przywołanej literaturze wskazuje się również, że osoba taka powinna dysponować prawem do obrony z racji faktycznego skierowania względem niej lub skupienia na niej czynności ścigania karnego. W konsekwencji dla zagwarantowania prawa do obrony osobie podejrzanej zdecydowanie lepszym rozwiązaniem byłoby zdefiniowanie pojęcia "osoba podejrzana" i określenie przysługujących jej praw, uwzględniając również wobec niej dyrektywy obrończe 2013/48/UE i 2016/1919/UE, niż nadawanie jej statusu podejrzanego.

Kontrowersje budzi również projektowany art. 301 § 11 k.p.k. zdanie drugie, w kontekście projektowanych art. 74 § 3 k.p.k. i art.173 k.p.k., z których wynika, że wbrew zasadniczemu celowi okazania, którym jest dokonanie identyfikacji określonej osoby lub jej wykluczenie z kręgu podejrzewanych, okazać można tylko osobę, do której istnieje uzasadnione podejrzenie popełnienia przestępstwa, a równocześnie co do której istnieją podstawy do przedstawienia zarzutów i którą w związku z tą czynnością należy poinformować o zarzucie.

Pewne sprzeczności widoczne są również w treści projektu i jego Uzasadnieniu. Projektodawca założył (Uzasadnienie s. 48), że „...samo **sporządzenie** postanowienia o przedstawieniu zarzutów będzie kreowało podejrzanego jako czynność procesowa ukierunkowana na ściganie...”, w przypadku zaś dochodzenia wystarczające ma być wezwanie do stawienia się na przesłuchanie (Uzasadnienie s. 49), natomiast przejście do fazy *ad personam*

daje dopiero, zgodnie z projektowanym art. 313 § 5 k.p.k., **wydanie** postanowienia o przedstawieniu zarzutów. Projektodawca zresztą w Uzasadnieniu (str. 49) unika pełnego określenia tego momentu opisując go jako „moment przedstawienia zarzutów”. Podnieść zatem należy, że w dalszym ciągu w użyciu w stosunku do instytucji przedstawienia zarzutów mają pozostać dwa pojęcia, których znaczenia nie można ze sobą utożsamiać to jest **sporządzenie** i **wydanie**. Zakres rozumienia tych pojęć w kontekście skutku przedstawienia zarzutów, jakim jest przekształcenie postępowania przygotowawczego z fazy *in rem* w fazę *ad personam*, z uwagi na występujący tu problem interpretacyjny, jest od dawna sporny w doktrynie. Dominujące w orzecznictwie sądowym, w odniesieniu do brzmienia art. 313 § 1 k.p.k. sprzed nowelizacji z 7.07.2023 r., było stanowisko, że pomiędzy terminami „wydanie” a „sporządzenie” postanowienia zachodzi istotna różnica, jako że do „wydania” konieczne jest dopełnienie kolejnych czynności procesowych określonych również w projektowanym art. 313 § 1 k.p.k. (np. wyrok SN z 5.03.2014 r., IV KK 341/13, LEX nr 1444341; wyrok SN z 9.11.2017 r., V KK 373/17, LEX nr 2417598; wyrok SN z 2.06.2010 r., V KK 376/09, LEX nr 590304 i szereg innych). Mając na uwadze gwarancyjny charakter omawianej instytucji ustawodawca powinien zmierzać do uregulowań, które ten problem jednoznacznie rozwiążą. W przeciwnym razie spór nadal będzie się toczył.

Na koniec wymienionych wyżej rozważań należy zaznaczyć, że przedstawione wyżej problemy wynikające ze zmiany definicji podejrzanego mają jedynie charakter przykładowy, ponieważ nie sposób wszystkich wynikających z tego komplikacji praktycznych przewidzieć, zwłaszcza że projektodawca tę i szereg innych pozostających w związku z nią zmian opatrzył w Uzasadnieniu (s. 41) podtytułem „Prawo do pomocy obrońcy”.

2. uchylenie art. 156 § 5b k.p.k.

Oddanie udostępniania akt zakończonych postępowań przygotowawczych, podmiotom innym niż strony, pod regulacje ustawy o dostępie do informacji publicznej (poprzez uchylenie art. 156 § 5b k.p.k.) należy uznać za błędne, ponieważ akta zakończonego postępowania przygotowawczego jako zbiór materiałów, nie stanowią informacji publicznej (uchwała NSA z 9 grudnia 2013 r., sygn. I OPS 7/13). Prawomocność („zakończone postępowanie przygotowawcze”) mogą uzyskać tylko te postanowienia, które są niezaskarżalne (prawomocność formalna) i jednocześnie skutkują uznaniem ich za prawomocne materialnie – zakaz *ne bis in idem*. Umorzenie postępowania w sprawie, (np. z powodu niewykrycia sprawcy przestępstwa) nie tworzy prawomocności materialnej a jedynie formalną, albowiem w wyniku zastosowania art. 327 § 1 k.p.k. w każdym czasie możliwe jest podjęcie

umorzonego postępowania na nowo. Z tego powodu akta postępowania przygotowawczego, wobec możliwości wzruszenia decyzji kończącej i kontynuowania postępowania przygotowawczego, powinny być chronione, zgodnie z art. 156 § 5b k.p.k.

3. art. 156 § 5a k.p.k.

W odniesieniu natomiast do projektowanego art. 156 § 5a k.p.k. należy doprecyzować, który z organów w toku postępowania przygotowawczego zawiadamia podejrzanego i obrońcę o złożeniu wniosku oraz który z organów udostępnia akta. Wprawdzie w Uzasadnieniu projektodawca (s. 40) wskazuje na prokuratora jako organ zobowiązany do poinformowania podejrzanego i jego obrońcy o kierowanym do sądu wniosku o zastosowanie tymczasowego aresztowania wraz z pouczeniem o przysługującym prawie do zapoznania się z materiałami postępowania oraz udostępnia akta postępowania w zakresie, w jakim stały się kanwą tego wniosku, to już kwestię organu, na którym ciąży te obowiązki w razie złożenia wniosku o przedłużenie okresu tymczasowego aresztowania, całkowicie pomija. Jakkolwiek wydaje się, że o złożeniu wniosku o zastosowanie lub przedłużenie tymczasowego aresztowania zawiadamia prokurator kierując go do sądu, natomiast w sytuacji złożenia (czynności już dokonanej a nie zamiaru złożenia) wniosku o przedłużenie okresu tymczasowego aresztowania akta, które w momencie złożenia wniosku o ich udostępnienie przez podejrzanego lub jego obrońcę, znajdują się już w sądzie, winien udostępniać, w zakresie opisanym w projektowanym art. 156 § 5a k.p.k., sąd.

Brak jest również potrzeby ponownego pouczenia podejrzanego i obrońcy o prawie do zapoznania się z aktami, gdyż te pouczenia, zgodnie z treścią art. 300 § 1 k.p.k. uwzględniając treść art. 156 § 5a k.p.k. są zawarte w pouczeniu dla podejrzanego wręczanym mu podczas pierwszego przesłuchania.

4. art. 249a § 1a k.p.k., art. 250 § 2b k.p.k. i art. 246 § 1a k.p.k

W odniesieniu do projektowanych zmian w zakresie art. 249a § 1a k.p.k., art. 250 § 2b k.p.k. i art. 246 § 1a k.p.k. podnieść należy, że rezygnacja z możliwości ochrony świadków w procedurze aresztowej, poprzez usunięcie art. 250 § 2b k.p.k., zmianę art. 249a k.p.k. i art. 246 § 1a k.p.k., nie zasługuje na akceptację. Nie każdy świadek, wobec którego zachodzą przesłanki z art. art. 250 § 2b k.p.k., spełnia kryteria dla świadka anonimowego z art. 184 k.p.k., a zastosowanie tej instytucji ma daleko idące konsekwencje. Podkreślenia wymaga, że art. 7 ust. 1 dyrektywy 2012/13/UE (wraz z motywem 30 preambuły dyrektywy 2012/13/UE) dotyczy prawa dostępu, w przypadku zatrzymania i aresztowania, „do będących w posiadaniu właściwych organów **dokumentów** (a nie, jak wskazano na str. 39 Uzasadnienia – **dowodów**), które są związane z konkretną

sprawą i mają istotne znaczenie dla skutecznego zakwestionowania, zgodnie z prawem krajowym, legalności zatrzymania lub aresztowania”. Dopiero art. 7 ust. 2 i 3 dyrektywy 2012/13/UE dotyczą prawa dostępu do materiału dowodowego, a ust. 4 art. 7 dyrektywy 2012/13/UE umożliwia ograniczenie tego prawa poprzez odmówienie dostępu do niektórych materiałów, jeżeli dostęp taki może doprowadzić do poważnego zagrożenia dla życia lub praw podstawowych innej osoby lub jeżeli taka odmowa jest bezwzględnie konieczna dla ochrony ważnego interesu publicznego, o czym ma decydować sąd lub decyzja w takim zakresie ma podlegać jego kontroli. Sposób implementacji dyrektywy wymaga ponownej analizy.

5. prawo do obrony osoby zatrzymanej

W zakresie realizacji prawa do obrony osoby zatrzymanej niezasadne wydaje się wyeliminowanie zapisu o możliwości zastrzeżenia obecności zatrzymującego przy kontaktach z obrońcą. Może to zakłócić przebieg postępowania w sytuacji, gdy np. jeden obrońca reprezentuje kilka osób w tej samej sprawie.

Nie znajduje również wystarczającego uzasadnienia obligatoryjne i z urzędu udostępnienie zatrzymanemu i jego obrońcy akt postępowania przygotowawczego w części dotyczącej podstaw zatrzymania (projektowany art. 246 § 1a k.p.k.), w sytuacji gdy w razie złożenia wniosku o tymczasowe aresztowanie akta udostępnia się na wniosek (projektowany art. 156 § 5a k.p.k.).

6. długość tymczasowego aresztowania

Nie kwestionując w ogóle potrzeby ograniczenia długotrwałości tymczasowego aresztowania, warto zwrócić uwagę, że określony w projektowanym art. 263 § 4c k.p.k. okres 12 miesięcy jest za krótki, mając na uwadze, że podstawa określona w art. 258 § 2 k.p.k. dotyczy poważnych przestępstw, których górna granica kary pozbawienia wolności, zgodnie z omawianym projektem ma być podwyższona do 10 lat. Przedłużenie okresu tymczasowego aresztowania na okres przekraczający 1 rok jest obwarowane koniecznością spełnienia warunków, o których mowa w art. 263 § 4b k.p.k. Okres 12 miesięcy dotyczy zarówno postępowania przygotowawczego, jak i sądowego, co w przypadku np. przedłużającej się obserwacji psychiatrycznej podejrzanego o zabójstwo i braku innych przesłanek, może okazać się okresem, który nie pozwoli na osądzenie sprawcy przez sąd I instancji.

7. przedłużenie postępowania ponad rok

Przyjmując z zadowoleniem zmiany w zakresie przedłużania postępowań poprzez ponowne przekazanie przedłużenia śledztwa na okres ponad roku do gestii prokuratorów bezpośrednio przełożonych, warto wskazać na zasadność

ujednoczenia tej procedury także w odniesieniu do postępowań o przestępstwa karne skarbowe i dokonać następującej nowelizacji art. 153 § 1 k.k.s.:

„§ 1. Postępowanie przygotowawcze w sprawie o przestępstwo skarbowe powinno być zakończone w ciągu 3 miesięcy. W razie niezakończenia postępowania w tym terminie organ nadrzędny nad finansowym organem postępowania przygotowawczego, prokurator nadzorujący postępowanie, a gdy postępowanie prowadzi prokurator – prokurator bezpośrednio przełożony, mogą przedłużyć je na dalszy czas oznaczony, nie dłuższy jednak niż rok. W szczególnie uzasadnionych wypadkach organ nadrzędny nad finansowym organem postępowania przygotowawczego, a gdy postępowanie prowadzi lub nadzoruje prokurator – prokurator bezpośrednio przełożony mogą przedłużyć okres postępowania na dalszy czas oznaczony”.

8. zmiana formy postępowania przygotowawczego

Niezależnie od zmian już zaproponowanych w k.p.k. postulować należy zmianę w art. 325b k.p.k., którą uzasadnia dotychczasowa praktyka w zakresie ścigania przestępstwa nękania i kradzieży tożsamości określonych w art. 190a § 1 i 2 k.k., przestępstwa fałszowania drogomierza określonego w art. 306a k.k. i przestępstwa zaboru, bądź fałszowania tablicy rejestracyjnej określonego w art. 306c k.k. Obligatoryjne prowadzenie śledztwa w tych sprawach wynikające z stosunku do art. 190a k.k. z ustawowego zagrożenia, natomiast w stosunku do przestępstw określonych w art. 306a k.k. i w art. 306c k.k. wynikające z usytuowania wymienionych przepisów w Rozdziale XXXVI k.k. z uwagi na wagę tych spraw i stosunkowo niewielki stopień skomplikowania nie jest uzasadnione, w szczególności że sprawy o przestępstwa zęczenia się w typie podstawowym oraz o oszustwa do kwoty 200.000 zł (mimo takiego samego zagrożenia karą) prowadzone są w formie dochodzenia.

Postulowana zmiana powinna polegać na dodaniu w art. 325b § 1 pkt 2 k.p.k. słów: art. 190a § 1 i 2 k.k. oraz na dodaniu w art. 325b § 2 k.p.k. po słowach „w rozdziale XXXVI, z wyjątkiem art. 297, art. 300” słów: art. 306a i art. 306c.

9. zdalne posiedzenia wykonawcze

Od stycznia 2023 r. część posiedzeń penitencjarnych, a mianowicie te, które dotyczą udzielenia zgody na odbywanie przez skazanych kary pozbawienia wolności w wymiarze do 4 miesięcy w trybie dozoru elektronicznego, odbywa się przed komisjami penitencjarnymi.

Zgodnie z art. 75 § 1 k.k.w. w zależności od potrzeb zakładu karnego, dyrektor może zarządzić udział poszczególnych członków komisji penitencjarnej w posiedzeniu przy użyciu urządzeń technicznych umożliwiających przeprowadzenie tej czynności na odległość z jednoczesnym przekazem obrazu i dźwięku.

Należy zauważyć, że przepis umożliwiający zdalny udział w posiedzeniu dotyczy jedynie członków komisji penitencjarnej, a nie dotyczy udziału prokuratora, który tym samym takiej możliwości jest pozbawiony i musi osobiście uczestniczyć w takim posiedzeniu na terenie zakładu karnego.

Jedyny przepis, który zezwala prokuratorowi na zdalny udział w posiedzeniach penitencjarnych, to ogólny przepis art. 23a § 1 k.k.w. Dotyczy on jednak wyłącznie posiedzeń sądowych, którymi posiedzenia przez komisjami penitencjarnymi nie są.

Należy zatem postulować, aby obok planowanych zmian dotyczących udziału prokuratora w posiedzeniach penitencjarnych (autorzy projektu proponują nowelizację obecnie obowiązujących uregulowań dotyczących dozoru elektronicznego polegającą na zmianie zasady obecności prokuratora na posiedzeniach z obligatoryjnej na fakultatywną) umożliwić prokuratorowi (poprzez nowelizację art. 75 § 3 k.k.w.) udział w posiedzeniach komisji penitencjarnych w sposób zdalny (tak jak członkom komisji), co pozwoli zaoszczędzić czas prokuratorów oraz zminimalizować koszty dojazdów na posiedzenia komisji penitencjarnych.

Obecne zasady rozgraniczające możliwość udziału zdalnego w posiedzeniach, inne dla członków komisji penitencjarnej a inne dla prokuratora, uznać należy za niezrozumiałe i wynikające najpewniej z niedopatrzenia przy poprzedniej zmianie przepisów k.k.w.

10. zapewnienie spójności z projektem zmiany k.k. w zakresie przestępstw z tzw. „mowy nienawiści”

W odniesieniu do zmian zaproponowanych do k.k. warto zauważyć, że między zmianami przewidzianymi w omawianym projekcie a projektem ustawy o zmianie Kodeksu karnego z 23 października 2024 r. dot. przestępstw z nienawiści, zachodzi brak spójności a mianowicie w art. 1 pkt 6c uchyla się § 2a-2e w art. 53 K.k., natomiast projekt z 23 października 2024 r. w art. 1 pkt. 1 nadaje nowe brzmienie punktu 6 w § 2a artykułu 53 k.k.

Wiceprzewodniczący
Krajowej Rady Prokuratorów
przy Prokuratorze Generalnym

Prokurator Krajowy
Dariusz Koźneluk

